

INTERNACIA ELEKTROTEKNIKA VORTARO

D-ro E. Wüster sendis represajon de sia germanlingva raporto pri la Konferenco de la Laborkomisiono I, „Terminaro”, de la Internacia Elektroteknika Komitato (IEC), kiun li ĉeestis kiel aŭstria delegito. La raporto aperis en „Elektrotechnik und Maschinenbau” (Vieno), 66 (1949) 233-5. El ĝi mi ĉerpas jenon:

2. Lingvoj enprenotaj. En la unua eldono de la IEC-terminaro por ĉiu vorto aplikiĝis aranĝo laŭ jena modelo:

10-05-175	Induit:	Armature:	Anker
	Ensemble de l'enroulement induit et de son support	The armature winding and its support	Indotto Inducido Induktato
Numero	Nomo kaj difino en franca lingvo	Nomo kaj difino en angla lingvo	Nomoj en: germana itala hispana esperanto

La difinoj do estis donitaj nur en la „oficialaj lingvoj” de la IEC, la nomoj krome en ankoraŭ kvar „helplingvoj” de la vortaro.

En Stresa oni nun jene decidis:

La aranĝo de la franca kaj angla kolumnoj restos senŝanĝa. De post la milito, tamen, ekzistas ankoraŭ tria oficiala IEC-lingvo, nome la rusa. Al la Centra Oficejo de la IEC estas komisiata peti la nacian komitaton de la Sovetunio — kiu ne estis reprezentata en la kunsidoj — pri ellaboro de rusa traduko. Konsidere al la kompostaj malfacilaĵoj la ruslingva teksto devos aperi eventuale aparte, simile, kiel la sovetia nacia komitato jam publikigis ĝin en 1936.

El la helplingvoj de la unua eldono, la germana, itala kaj hispana estos konservataj. Krome estos aldonataj ankoraŭ unu skandinavia lingvo, nome la sveda, kaj unu slava lingvo kun latina alfabeto (pola aŭ ĉeĥa).

La kvara helplingvo de la unua eldono estas Esperanto. Ĝia tiama alpreno estis nur eksperimento. En Stresa oni nun decidis prokrasti la decidon pri enpreno de Esperanto en la duan eldonon ĝis la difinoj estos pretaj. La aŭstria delegito atentigis ke antaŭ ol decidi pri enmeto de Esperanto oni kontaktu kun la Teknika Komitato „Terminologio” de ISO (International Standards Organization), la internacia organizaĵo por normoj, kiu antaŭ la milito starigis propran subkomisionon por studo de la problemo de la „Internaciaj Fakaj Terminoj”.

Nun niaj legantoj do estas precize informitaj pri la disvolviĝo kaj stato de la afero.

*) Tiel laŭ d-ro Wüster. Bonvolu konforme ŝanĝi en Vol. 1, pp. 106, 160.

GRAVA RAPORTO DE UNESCO REKOMENDAS ESPERANTON

Raporto — Interlingual Scientific and Technical Dictionaries

de D-ro J. E. Holmstrom (Unesco/NS/SL/1)
(Interlingvaj Sciencaj kaj Teknikaj Vortaroj)

Laŭ komisiono de Unesco D-ro Holmstrom verkis ĉi tiun tre detalan raporton pri la problemoj kaj bezonoj de fakvortaroj du- aŭ plurlingvaj. Multobligita, 55 paĝoj kun Aldonoj.

Ĝi analizas ne nur la pure lingvistikan flankon, sed ankaŭ la postulojn de sciencistoj kiuj devas okupiĝi pri tradukado, kaj diversajn problemojn financajn kaj normigajn. Estas zorga kaj detala taksado de la multeco kaj ofteco de interlingvaj vortaroj por diversaj kampoj, klare reliefigante la gravecon de la problemo. La aŭtoro emfazas, ke estas necese radikale esplori la terenon por eltrovi la plej trafan manieron provizi taŭgajn fakvortarojn. Ankaŭ li atentigas la vortaristan teknikan problemon de stilo kaj aranĝo, precipe por poliglota vortaroj. Li studas la diversajn metodojn por efika transligo de terminoj en la okazoj kiam estas apartaj volumoj por ĉiu lingvo, en kiuj unu duono estas alfabeto aranĝita en la koncerna lingvo kaj la alia duono estas aranĝita laŭ sistemo de indeksnombroj kun la rilata vorto flanke; en tiaj okazoj la indeksnombro estas la sama por ĉiu konceptaĵo en ĉiuj lingvoj, kaj la ekvivalento en la diversaj lingvoj estas trovebla per sinturno al la indeksnombro en la vortaro de la koncerna lingvo.

Li pritraktas la sugeston, ke por tiaj celoj la indeksnombro estu tiu de la Internacia Dekuma Klasado, kaj opinias ke tio ne estas praktika ĉar (a) ĝi dependas de la kompleteco de la D.K. sistemo por la koncerna konceptaĵo, kaj (b) la nombroj ne estas facile teneblaj en la kapo dum la transrilatado inter la vortaroj.

Pro tio li rekomendas, ke oni uzu vortojn anstataŭ kodnombrojn por servi kiel „pontoj”. Pritraktinte la eblecon uzi, ekzemple, la anglan por la inĝenierado, la germanan por la kemio, la francan por la diplomatio, la italan por la muziko k.t.p., li proponas la jenon. (Por servi al seriozuloj kiuj volos citi la precizajn vortojn ni donas la anglan tekston kun traduko).

„4.10 Alternatively the „Bridge language” for this purpose might be Esperanto which, being artificial, would avoid national jealousies and have other advantages also. Esperanto grammar is so simple that once its vocabulary was brought to attention in this way actual texts in it would appear merely as filling between the „code words” found in the dictionaries and could readily be understood. (The present writer, who has never tried to read Esperanto before, finds he has no difficulty in understanding most of *Scienca Revuo*, the new quarterly journal). If Esperanto were popularised among scientists and technologists through this incidental use it would offer many practical benefits in other directions as, for instance, in the dissemination of abstracts and the elimination of interpreting at

international conferences. The Internacia Scienca Asocio Esperantista and its affiliated national bodies have sponsored, or encouraged others to produce, quite a number of scientific and technical publications including vocabularies connecting Esperanto with other languages which are cited under their subjects in Appendix I, and others are in hand. Cooperation from these bodies would readily be forthcoming."

(Traduko).

„4.10 Alternative la „pontlingvo” por tiu celo povus esti Esperanto, kiu, estante artefarita, evitigus naciajn ĵaluzojn kaj krome prezentus aliajn avantaĝojn. La esperanta gramatiko estas tiel simpla, ke post kiam ĝia vortaro estus alkondukata al la atento en ĉi tiu maniero, la veraj tekstoj prezentiĝus kiel simpla plenigaĵo inter la kodaj vortoj kaj estus facile kompreneblaj. (La aŭtoro trovas ke li povas kompreni la plejmulton de „**Scienca Revuo**”, la nova kvaronjara eldonaĵo, sen malfacilo, malgraŭ tio, ke li ne antaŭe provis legi Esperanton). Se Esperanto populariĝus en ĉi tiu okaza maniero inter la sciencistoj kaj teknologoj ĝi prezentus multajn praktikajn profitojn en aliaj direktoj; ekzemple en la disvastigo de resumoj kaj la forigo de interpretado dum internaciaj konferencoj. La Internacia Scienca Asocio Esperantista kaj ĝiaj filiaj naciaj societoj aŭ mem aŭ per kuraĝigo al aliaj, respondecis pri konsiderinda nombro da sciencaj kaj teknikaj eldonaĵoj inkluzive de vortaroj ligantaj Esperanton kun aliaj lingvoj, kiuj estas cititaj sub siaj fakoj en Aldono I, kaj aliaj estas farataj. Kunlaboro de ĉi tiuj societoj estus volonte donata.”

D-ro Holmstrom citas interalie „Sprachnormung in der Technik” de Inĝ. E. Wüster, en kiu ĉi tiu fame konata esperanta vortaristo prezentis bone argumentatan pledon por la apliko de Esperanto en la sfero de internacia terminara normigo. Li ankaŭ atentigas pri diversaj aplikoj de Esperanto.

Antaŭ ol finpretigi la raporton D-ro Holmstrom turnis sin al la Brita Esperanta Scienca Asocio por aldonaj faktoj kaj kontrolo de informoj en lia posedo, kaj li mencias la asocion kiel fonton.

La raporto kompreneble respegulas la personajn opiniojn de la aŭtoro kaj ne la oficialan sintenon de Unesco, kiu agas sole kiel senpartia centro por stimuli kaj organizi diskutadon pri la temo. La raporto estas dissendata al la ĉefaj organizaĵoj tra la mondo kiuj interesiĝas pri la temoj. Estas verŝajne, ke post iom da tempo aŭ Unesco aŭ alia organizaĵo je ĝia instigo okazigos konferencon por diskuti la problemon kaj fari firmajn rekomendojn.

Seriozaj interesitoj povas ricevi ekzempleron de la raporto senpage de Unesco, 19, Avenue Kléber, Parizo 16e. Okaze de peto oni citu la kodindikon — (Unesco/NS/SL/1) — kaj propagandcele oni menciui ke oni informiĝis per recenzo en la esperanta periodaĵo **SCIENCA REVUO**.

(Noto — la eldondato de la Raporto estas la 20^a de Julio 1949).

(Ricevita de s-ro E. D. Durrant)

El cirkulero de s-ro E. D. Durrant mi ĉerpas:

Resuma Raporto de la Internacia Konferenco pri Plenaĝula Edukado — Elsinore, Danlando, 19-25 junio, 1949.

UNESCO-eldonaĵo N-ro 406. Angla titolo: *Summary Report of the International Conference on Adult Education*. Havebla en franca lingvo. Prezo 9 pencoj aŭ egalvaloro; aĉetebla ĉe UNESCO-libroagento aŭ rekte ĉe UNESCO, 19 Avenue Kléber, Parizo 16. En la lasta okazo diru, ke vi informiĝis pere de la UEA-informservo pri UNESCO — tio estus valora propagande.

La raporto kelkaloke tuŝas ankaŭ la lingvan demandon, konstatas i.a. „ke la plej granda barilo kontraŭ internacia kunlaboro pere de plenkreskula edukado, estas tiu de lingvo.”

„**Modernaj lingvoj**. Memevidente la instruado de fremdaj lingvoj estas grava por internacia interkompreniĝo.”

En Amerika Esperantisto (Nov.-Dec., 1949, p. 183) samideano Mark Starr, ĉefo de la Usona Delegitaro al UNESCO-konferenco, konstatas ke estis „multe da miskompreno kaj malŝparo de tempo pro lingva diverseco ĉe Edukada Konferenco UNESCO en Elsinore.” Lian „proponon, ke UNESCO starigu (post anonco de unu jaro) instituton uzantan nur unu lingvon (Esperanto) por diskuti la teknikon kaj enhavon de edukado por plenaĝuloj, la konferenco akceptis nur provizore kaj sen diskuto pri ebla studado de elektota konsil-komitato.”

Ĉi tiu rekomendo ne estas aludata en la Resuma Raporto.

061.22 I.S.A.E.

ISAE-INFOJMOJ

24. **La jarkotizo** de aktiva membro por 1950 estas 10 anglaj ŝilingoj, el kio la delegito rajtas reteni 15%. Kalkulita laŭ nunaj kurzoj la kotizo estas en la diversaj valutoj: Argentino 9.5 pesoj, Aŭstrujo 20 ŝilingoj, Belgujo 70 frankoj, Brazilo 25 kruzejoj, Britujo speciala kotizo, Bulgarujo 550 levoj, Ĉeĥoslovakujo 70 kronoj, Danujo 10 kronoj, Finnlando 320 markoj, Francujo 500 frankoj, Germanujo ne fiksita (4.30 markoj), Hispanujo 22 pesetoj, Hungarujo 16 forint, Italujo 880 liroj, Japanujo ne fiksita, Jugoslavujo 100 dinaroj, Meksikio 12 pesoj, Nederlando speciala kotizo, Norvegujo 10 kronoj, Polujo 800 zlotoj, Svedujo 7.50 kronoj, Svisujo 6 frankoj, Usono 1.50 dolaroj.

25. **La komitato de ISAE** konsistas el: S. Alexandersson Svedujo, F. Belinfante Usono, E. D. Durrant Britujo, M. Fréchet Francujo, M. J. de Lange Nederlando, G. F. Makkink Nederlando, W. P. Roelofs Nederlando, H. Sirk Aŭstrujo, S. Støp-Bowitz Norvegujo, J. Toczyski Polujo, A. A. M. Whitehead Britujo, K. G. Young Britujo. El aliaj landoj mankas informo pri elektita komitatano.

Al la komitatanoj mi sendis en januaro voĉdonilon por elekto de estraro, anstataŭantoj kaj revizoroj. Ili respondu antaŭ la 15 marto 1950.

26. **Unesco**. Kiel Komisiito de UEA pri Unesco-aferoj s-ro E. D. Durrant, Britujo, jam dissendis 4 multobligitajn informojn. Li havas ankaŭ komision fari kontakton kun Unesco en la nomo de ISAE.

27. **Lektoro de esperanto**. Nia membro, profesoro A. Hainschegg, Naglergasse 65, GRAZ, Aŭstrujo, fariĝis lektoro de esperanto en la Universitato de Graz kaj ankaŭ en la Teknika Universitato tie. Li bezonas propagandmaterialon por sciencaj rondoj.

Sven Alexandersson, sekretario de ISAE.